

REKOMENDACIJOS TĖVAMS

„VAIKŲ SAUGUMAS INTERNETE“

Šiais laikais drausti savo vaikams naudotis technologijomis nėra išeitis. Tai jų kasdienybės dalis, itin svarbi normaliam jų vystymuisi.

Daugelis grėsmių internete gali paveikti ir suaugusiuosius, tad čia minėtų atsargumo priemonių turėtų laikytis visi, bet kokioje situacijoje, nepriklausomai nuo amžiaus.

Padėkite savo vaikams išmokti saugiai naudotis technologijomis. Vaikų saugumas yra mūsų visų atsakomybė. Čia pateikiami patarimai padės suaugusiesiems apsaugoti nepilnamečius:

- **Domėkitės** vaikų mėgstama veikla internete.
- **Aptarkite** su vaikais sekančias temas:
- Žaidimai internete;
- Pavojai;
- Internetiniai draugai;
- Privatumas socialiniuose tinkluose;
- Susitikimai su nepažįstamais;
- Asmeninės informacijos teikimas.

Kokie pagrindiniai pavojai, su kuriais gali susidurti vaikai ? Kenkėjiškos programos, brukalas, apgavystės, kibernetinės patyčios, priekabiavimas, erotinės žinutės, informacijos vagystė.

ŽEMIAU PATEIKIAMOS PAGRINDINĖS TAISYKLĖS IR ĮRANKIAI, KURIE PADĖS UŽTIKRINTI SAUGESNĘ VAIKO ELGSENĄ INTERNETE

IKI 10-IES METŲ AMŽIAUS

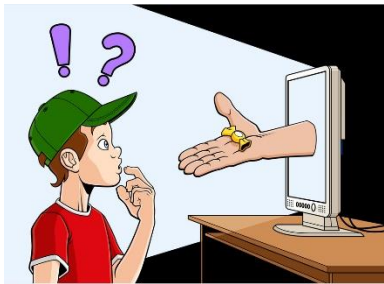
- **Būkite šalia, kai vaikai pirmą kartą susidurs su internetu.** Pirmasis vaiko kontaktas su internetu yra gera proga Jums prisėsti šalia ir pagelbėti šiame naujame nuotykyje. **Patenkinkite vaikų smalsumą** ir aptarkite, kokios temos jiems yra įdomios, aktualios bet jie įprastai nedrįsta jūsų klausti. Būkite atviri vaikų klausimams! Išpėkite savo vaikus, kad viskas, kas įkeliamą į internetą, ten pasilieka amžiams. Be to, jie nebegali pilnai kontroliuoti šio proceso, tad įkelta informacija gali pasidalinti bet kas, netgi nepažįstami. Paaiškinkite, kad geriausia nesidalinti nuotraukomis, įrašais ar kitu turiniu, kurio šie nenorėtų parodyti tėvams ar seneliams. Ši taisyklė galioja visoms interneto platformoms – socialiniams tinklams, susirašinėjimams, tinklaraščių rašymui ar komentavimui.

- **Nustatykite naudojimosi taisykles.** Turėkite namų taisykles/susitarimus susijusius su interneto naudojimu. Gera praktika rodo, jog efektyvu yra nustatyti tam tikras valandas, kada galima ir negalima naudotis internetu. Aptarkite su vaiku, kad negalima teikti konfidencialios ir jautrios informacijos internetu, pokalbių svetainėse ar el. paštu. Tuo labiau, tokiu būdu bankai tikrai neprašo Jūsų sąskaitos duomenų ar PIN kodų. Saugumui užtikrinti šių duomenų geriau neperduokite ir savo vaikams.

- **Būkite geras pavyzdys.** Vaikai tėvų elgesį dažniausiai priima kaip pavyzdį. Tiek realiame gyvenime, tiek ir internete, ši taisyklė galioja vienodai. Jei šeimos nariai naudodamiesi kompiuteriu elgiasi tinkamai, tai automatiškai persiduos ir jų vaikams.
- **Įdiekite** kompiuteriuose bei kitose išmaniuosiuose įrenginiuose turinio filtravimo sistemas ir aptarkite su vaikais, dėl ko tai yra svarbu. Tėvų kontrolės įrankius galite naudoti tiek naršyklėje, tiek antivirusinėje programoje. Vieną iš rekomenduojamų įrankių rasite ESET Smart Security 9 versijoje. Taip pat specialioje programėlėje ESET Parental Control for Android. Šie įrankiai taip pat veikia žaidimų konsolėse, kaip „NintendoWii“ ir „Xbox 360“.

- **Išlikite ramūs!** Jūs galite supykti, pasimesti ir sutrikti sužinoję, kokia informacija pasiekė Jūsų vaiką internete, tačiau svarbu kalbėtis su vaiku jau nurimus. Vaikai gali išsigąsti Jūsų reakcijos ir bijoti kreiptis ateityje. Informuokite vaiką neatsakinėti net ir į elementariausias persekiojimo žinutes. Jei Jūsų vaikas yra kibernetinių patyčių auka, jis ar ji neturėtų atsakyti tuo pačiu. Paaiškinkite, kad persekiotojas nori išprovokuoti tokią reakciją – jos ar jo agresyvumą. Jei Jūs susiduriate su tokio pobūdžio situacija ir jei ši pasikartoja vėl, informuokite atitinkamas institucijas. Beje, niekada neištrinkite jokios užgaulios žinutės, tai gali tapti Jūsų įkalčiais ateityje.
- **Nelikite vieni** ir kilus klausimams kreipkitės pagalbos į specialistus. **Sekite** aktualią informaciją www.draugiiskasinternetas.lt.

5 PAPILDOMI PATARIMAI TĖVAMS:

1. Kompiuteryje ar kitame įrenginyje sukurkite vartotojo paskyrą savo vaikui. Tai yra pirmasis žingsnis, norint stebėti jos ar jo veiklą internete. Sistemos administratoriaus vaidmuo visuomet turėtų atitekti suaugusiajam.
2. Visuomet atnaujinkite tėvų kontrolės įrankius ir antivirusinę programą.
3. Sekite vaiko naršymo istoriją. Jei ji ištrinta, turite progą pasikalbėti.
4. Prižiūrėkite interneto kamerą. Įsitinkinkite, kad kai ja nėra naudojama, ši yra išjungta ar uždengta.
5. Patikrinkite vaiko socialinių tinklų nustatymus (primename, kad šiems tinklams taikomas amžiaus cenzas). Profilis, kuriuo yra naudojama viešai, be jokių ribojimų, gali pastūmėti į pavojų.